OKTOBER 2007 VOL 9

Vissers Fishers NET

Uitgegee deur: Published by: Coastal Links and Masifundise Development Trust
601, Premier Centre, 451 Main Road, Observatory, Cape 7925 Tel 021 4475164 Fax 021 4476722
E-mail: info@masifundise.org.za

"Veg vir visser geemenskap's regte om mariene bronne en ons kus gemeenskappe se lewensbestaan te beskerm"

NEEM DEEL!

PLAAS JOU TOEKOMS IN JOU EIE HANDE!

`Coastal Links se leierskap berei voor om deel te neem in medebestuur' © Masifundise

Elkeen het die reg om deel te neem om sy eie toekoms te bepaal – veral in 'n demokratiese land soos Suid Afrika.

Die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur (1998) dui duidelik:
"… alle mense moet die geleentheid hê om die begrip, vaardighede en vermoë wat nodig is vir die bereiking van billike, en effektiewe deelname, te ontwikkel …". Soortgelyke voorbeelde verskyn ook in die Grondwet en ander wetgewing. Talle Internasionale Ooreenkomste, wat die regering onderteken het, beklemtoon ook elkeen se reg tot "deelname". Die vraag wat nou opdok is 'wat is jou begrip van deelname? En hoe verstaan die politiesie en besluit-nemers die term 'deelname'?

Die antwoord op die tweede vraag was te vinde gedurende 2005 toe 4000 vissers geraadpleeg was omtrent die nuwe beleid. Imbizos was gereel and baie vissers het formeel kommentaar op die konsep beleid in gedien. Niemand kan hierdie feite teenstaan nie. En MKB gebruik dit luidelik om dit te laat blyk dat hulle hul wetlike pligte nagekom het. Desnieteenstaande, rym die finale beleid nie met die behoeftes van vissers nie.

Sherry Arnstein, 'n voormalige maatskaplike voorstander het geskryf dat 'deelname' te doen het met die herverspreiding van mag wat gemik is om voormalige agtergeblewenes, doelbewus in te sluit in toekomstige prosesse. In hierdie beskrywing is drie enkele woorde van groot belang. Diè is "herverspreiding van mag".

Indien deelname te doen het met herverspreiding van mag waarom versprei die regering nie die mag na die mense nie. Maar nog belangriker – hoe verkry mense diè mag?

Tydens die stryd teen apartheid was daar klem gelê op 'n "volks demokrasie" en die deelname van die volk in die beleidsvormings proses. Waarom huiwer die regering dan juis nou? Waarom volmagtig hulle nie agtergeblewene gemeenskappe om deel te neem in die beleids proses nie? Daar mag wel swak kapasiteit binne die regering wees maar die antwoord is te kry in die manier hoe die regering demokrasie uitoefen. Dit is teenstrydig met die regering se eie toekomsblik van 'n volks-demokrasie.

In Suid Afrika is daar sterk groepe soos vakbonde, kommersieële maatskappye en die Weskus Kreef Assosiasie, wat die beleid beinvloed. Dis onregverdig dat net groot en ekonomies gevestigde groepe 'n beleid kan beinvloed. Dit is niks anders as die feit dat hulle 'mag' het nie.

Die laaste paar jaar was positief vir vissers. Coastal Links en Masifundise word nou geken deur MKB en die regering. Coastal Links het ook die ondersteuning van anders in plaaslike gemeenskappe. Met hulle het Coastal Links politieke mag. 'n Voorbeeld van hoe die mag gebruik word was toe Coastal Links en Masifundise die tussentydse verligting verwerf het. Nou word diè mag weer gebruik om 'n nuwe beleid daar te stel.

Neem deel in diè proses. Sluit aan by Coastal Links. Neem jou toekoms in jou eie hande!

Thabatha inxaxheba!! Thabathela ikamva lakho ezandleni zakho!!

Kwilizwe ledemokrasi ubani unelungelo lokuthabatha inxaxheba ekwakheni ikamva lakhe. Emzantsi Afrika oku kubhalwe KuMgaqo Ka1998 welizwe jikelele kokusingqongileyo, othi " bonke abantu kufuneka bae nendima yokuphucula ulwazi, ubuchwephesha, nobuchule obufanelekileyo bokwazi ukufumana nokuthabatha inxaxheba. Eminye imizekelo efanayo ifunyamwa kuMgaqo Siseko woMzantsi Afrika neminye imithetho. Oku Kuyaxhaswa zizivumelwano zamazwe ngamazwe zokuba urhulumente waseMzantsi Afrika uye wathabathela kuye into yokuba abantu banelungelo lokuthabatha inxaxheba.

Umbuzo ngowokuba ingaba wena, nabanye abalobi niyayiqonda na intsingiselo yokuthabatha inxaxheba? Bona abazopolotiko nabenzi bezigqibo bayoqonda njani into " yokuthabatha inxaxheba?

Impendulo yombuzo wokugqibela ifunyanwa ekuqhubekekeni kokugqitywa kwepolisi yexesha elide lokuloba. Ngo 2005 inani labalobi abayi 4000 kulo lonke lonxweme loMzantsi Afrika kwathi kwadityanwa nabo, kwenziwa imbizo ezininzi, izinto ezathethwa ngabalobi ngexesha kusenziwa umthetho wokuloba zathi zathathelwa ingqalelo. Ezi zichazwa yi Marine ne- Coastal Management ukuzama ukubonisa uthatho-nxaxheba olukhulu nokugxininisa into yokuba imbophelelo ezingqamene nomthetho wase Mzantsi Afrika mazifezekiswe. Ezi zinto eziyinyani azinakuphikiswa kodwa umthetho wokugcina awuzange uzibonelele izidingo zabalobi..

Enye imbono eyahlukileyo yokuthabatha inxaxheba yathi yaboniswa nguSherry Arnstein, owaye ngomnye wabasebenzi ongumthethi-phambili kwezentlalontle. Wabhala esithi ukuthatha inxhaxheba kuthetha ukwabelana ngobugnanga okunceda abantu abantu abangahoywanga okanye abangabonelwa ntweni, bona ngokwe lixesha ababalangwa kwinkqubela yezopolitiko nezoqoqosho, kufuneka kwilixa elizayo babeyinxalenye. Kule ngcaciso inxaxheba amagama amathathu abalulekileyo " ukwabelana ngobunganga" ukuba ukuthatha inxaxheba kungokwabelana ngolawulo kutheni ke urhulumente anganikezi abantu ulawulo? Okubalulekileyo, abantu balufumananjani olulawulo?

Ngeminyaka " yomzabalazo bekujongwe kwidemokrasi yabantu nathabatho-nxaxheba lwabantu ekwakheni ikamva. Kutheni ngoku urhulumente engenagalelo ekuxhobiseni abantu, ukuze babe nenxaxheba ekwakheni ikamva labo? Ekubeni kukho ukusilela okuthile ngaphakathi kumasebe karhulumente, eyona mpendul isekubeni ingaba idemokrasi iqhutywa njani ngurhulumente. Urhulumente uphikisana nembono yakhe ekuxhobiseni uluntu olusuka kwindawo apho kuhlala khona abalobi ekubeni bathathe inxaxheba "kwedemokrasi yabantu".

Xa ujonga kwimimandla yoMzantsi Afrika, ufumana amaqumrhu amakhulu anefuthe elikhulu kwipolisi, Labour Unions, inkampani ezinkulu zokuloba, ne West Coast Rock lobster Association zezi mbalwa nje. Ingaba ezinkampani okanye okanye lamaqumrhu enza njani ukuze abe nempumelelo ekubeni nefuthe kwenkqubo yezopolitiko noqoqosho, ibe bona abalobi abancinci babe bengakwazi? Ukuba ngaba asingenxa yolawulo, ingaba yintoni ke?

Inguqulelo ezakhayo sizibonile kwiminyaka edlulileyo. Ucoastal links no Masifundise abatshanga kwa Marine neCoastal Management nakwamanye amaqumrhu karhulemente. uCoastal links uyewakhuthaza abalobi nabanye abahlali, ngenxa yenkxaso yaba Bantu baye bafumana ulawulo. Umzekelo omnye obonisa oku yindlela uCoastal Links iye yathabatha inxaxheba kuthetha-thethwano neentlanganiso neMarine kunye neCoastal Management malunga ninkxaso yexeshana kunye noqulunqo lwepolisi entsha yabalobi abancinci.

coastal links usuka kude nangona, kusafuneka sihambe omnye umgama ukuze sikwazi ukufumana ulawulo siqinisekise ukuba abalobikunye noluntu oluhlala ngaselunxwemeni babe banendima kwinkqubo yopolitiko noqoqosho kwixesha elizayo, yiba yinxalenye ye Coastal links uze uthabathe inxaxheba ekulweni amalungelo akho ngakumbi ilungelo lokuthabatha inxaxheba.

Thabatha inxaxheba!!

Die vissers van Buffelsjag wat nou breed glimlag ©Gansbaai Courant

BUFFELJAGS GEMEENSKAP LAG WEER

Deur Hannie Marais

"Ons lag nou weer," sê Sarah Niemand namens die vissers van Buffeljagsbaai nadat permitte vir visvang en kreef uithaal, aan hulle toegeken is. "Die mense jubel en juig oor die oorwinning," voeg sy by. Die blydskap en verligting heers duidelik onder lede van dié klein maar gevestigde gemeenskap.

Die nuwe vis- en kreef permitte is deur die Departement van Marine en Kusbestuur (MKB) aan hulle toegeken. Volgens Niemand, verteenwoordiger van 65 vissermanne en –vroue, Coastal Links, en kampvegter vir haar mense, het die kwotastelsel 'n ernstig negatiewe invloed op dié gemeenskap van bestaansvissers gehad. "Die kwotastelsel en wetgewing het ons gemeenskap erg laat swaarkry omdat ons afhanklik is van die visbedryf om vir ons families te sorg en ons kinders skool toe te kan stuur." Ná 'n moeisame proses van aansoeke en samesprekings vir hul veldtog om spesiale vergunning by die regering te kry, is dit uiteindelik aan hulle toegeken. Niemand het met 'n politieke drukgroep van vissers, Masifundise, wat die mense van die Weskus insluit, saamgespan in 'n veldtog om die permitte te kry. Hierdie drukgroep verseker wettige toestemming aan die gemeenskap om onderskeidelik dertig Geelstert, Snoek, Hottentots- en Silvervisse, daagliks te mag vang en komersieel te verkoop. Verder bied die nuwe permitte hul ook die reg om tot einde Mei daagliks vier krewe in 'n spesifiek toegekende gebied te kan uithaal, en wettiglik aan enige iemand te verkoop. "Ons gemeenskap lag nou weer," sê Niemand blymoedig en openlik dankbaar vir die meevaller vir die mense van Buffeljags en wat dit vir hul toekoms beteken. "Van onse mense is agter met hul skoolgeld en dit is maar een van die voorbeelde van die geldelike verligting wat dit ons bied. Ons kan nou onse kinders se skoolgeld alles terugbetaal," sê Niemand. Dit het vir haar ook persoonlike swaarkry beteken omdat sy oor 'n tydperk van twee jaar baie van die huis af weg was om vergaderings by te woon. Hulle het ook voorleggings aan die parlementêre portefeuljekomitee gedoen om hul saak te stel.

MKB het erken dat die bestaande beleid vir bestaansvissers nie lewensvatbaar is nie en gevra dat Masifundise met voorstelle moet kom sodat 'n nuwe beleid vir die groep opgestel kan word.

Kortliks

Die tussentydse verligtings ooreenkoms was op die 2 Mei goedgekeer na baie besprekings en onderhandelinge met MCM. Dit was voor die einde Mei op die Weskus geimplementeer en gou daarna op die Suidkus en dan later in die Metropool. In die dorpe waar die tussentydse verligting gewerk het, het dit vir baie van die gesinne kos op die tafel verseker en geld vir ander belangrikke behoeftes, bv. elektrisitiet en skool fooie. Masifundise het ook by die proses baat gevind omdat ons baie waardevolle lesse geleer het en bewus geword het van die baie uitdaagings betrokke by die medebestuur en implementeering van marien bronne.

Dankseg die werk van Coastal Links en Masifundise, het die tussentydse verligting wel verligting vir som van die kusdorpe beteken soos by Buffelsjag op die Suidkus en Paternoster, Doringbaai, Lambertsbaai en Elandsbaai op die Weskus. Ons werk daaraan om te verseker dat alle kusdorpe in die toekoms baat gaan vind by die tussentydse verligting wat in plek sal bly terwyl daar aan die nuwe beleid gewerk is.

'n Nuwe bele

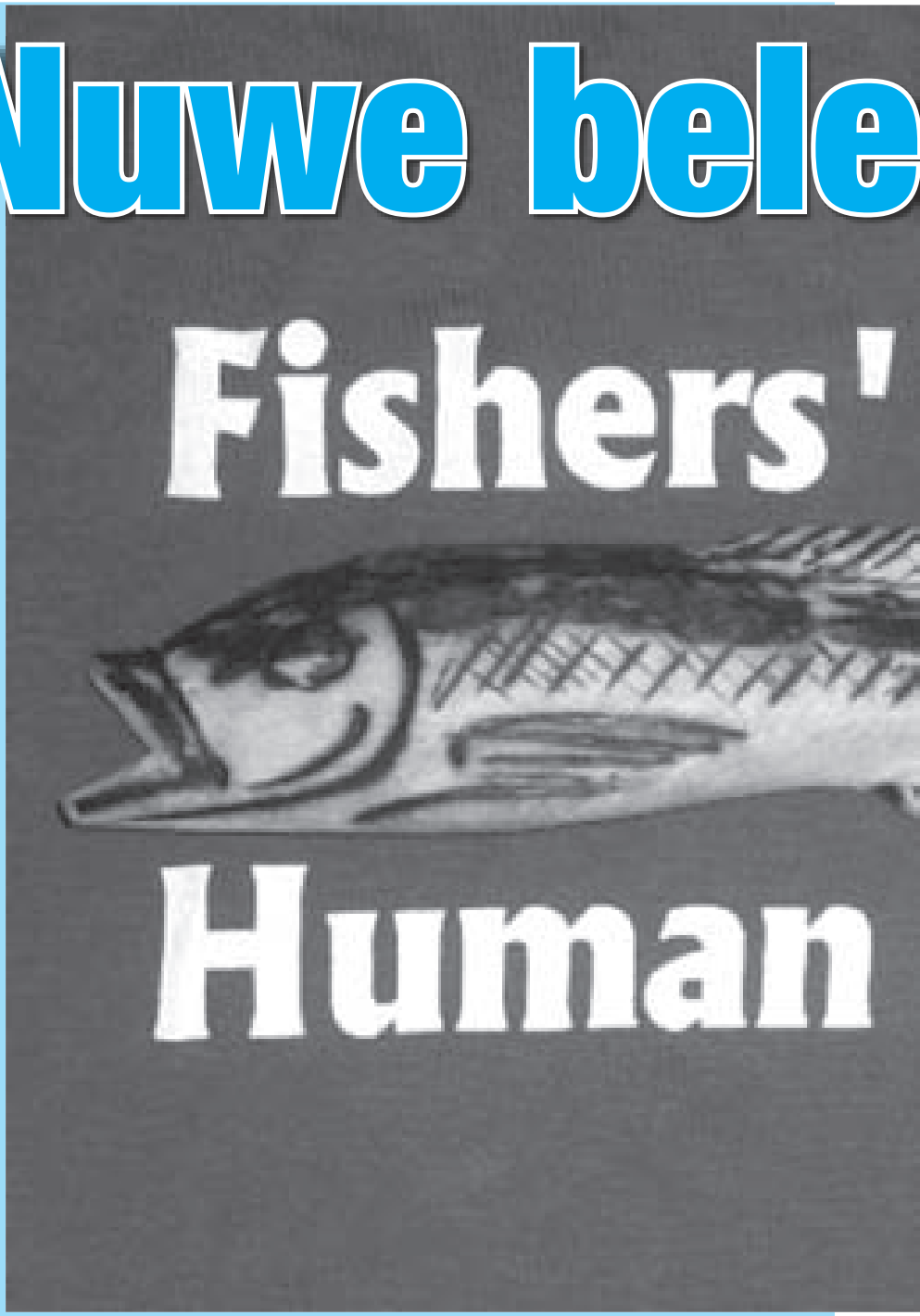

Langs die hele Suid Afrikaanse kuslyn is tradisionele vissers gemeenskappe besig om 'n nuwe beleid vir die kleinskaal vis sektor te ontwikkel! Die proses bring 'n groot klomp vrae as vissers begin, vir die eerste keer in hul lewens, deel neem in 'n proses van beleids ontwikkeling. Sedert 1994 het ons baie gehoor van ons demokratiese reg om deel te neem in die besluit en ontwikkeling van wette en beleide van ons land, maar min van ons weet waar om te begin. "Hoe lyk so 'n beleid? Wat moet in die beleid wees? "Wat is 'n beleid?" vra baie vissers?

Wat is 'n beleid?

'n Beleid is eintlik net 'n raamwerk wat rigting gee vir hoe ons ons regte kan bekom en beskerm. En watter verpligtinge ons het daaromtrent. Die beleid moet saam loop met die Wet wat die Bestuur van Mariene Bronne beskryf. In die visbedryf moet die regering aan dui wat sy toekomsblik is op: die toekenning van visvang regte en verpligtinge wat daarmee gepaard gaan,die gebruik van ons land se nasionale mariene bronne, hoe die regering, met ander belanghebbendes, hierdie regte en bronne gaan bestuur en beskerm vir toekomstige geslagte en om ons kinders se erfenis te verseker.

Die nuwe beleid moet die toekomsblik, die beginsels, die doelwitte en toegangs meganisme tot die mariene bronne beskryf. Verder moet dit die omvang van die beleid beskryf asook die institusionele strukture wat nodig is om die beleid te kan implementeer. 'n Belangrike vraag wat die beleid moet beantwoord is: Watter vissers moet binne die raamwerk van 'n nuwe beleid val? Is dit bestaansvisssers, ambags vissers en kleinskaalse kommersieele vissers? Waar begin en eindig die definisie van 'n tradisionele, klein-skaalse visser?

Waar begin ons, om 'n beleid vir die tradisionele vissers te ontwikkel?

Om 'n nuwe beleid te skryf moet ons ons grondvlak kennis en die probleme wat vissers ervaar het, inagneem. Daarom beiewer Masifundise en Coastal Links om met alle gemeenskappe te vergader sodat plaaslike kommittees hul voorstelle vir 'n nuwe stelsel kan indien. Grondvlaks vergaderings is die eerste stap. Dit is baie belangrik dat elkeen in die gemeenskaps visbedryf 'n kans gegun word om hul stem te laat hoor. Dit is algemene kennis dat die mederheid van tradisionele vissers nie behoorlik gehoor was in die toekenning van lang termyn visvangregte nie. Net so, is dit algemene kennis dat die struktuur van die vis bedryf ongelyk is. Vervolgens is een van die mees belangrikste doelle om die herstruktuureeing van die sektor op 'n meer gelyk basis te plaas. Te saam met billikheid is transformasie hoog op die lys van beginsels in die proses. Ons weet ook dat die beleid voedsel sekuriteit en armoed verwydering in ag moet neem. Dus moet die beleid 'n ontwikkelings uitgangspunt in neem. Die uitvoer van die beleid moet die algemene ontwikkeling van kus en vissers gemeenskappe versterk en die meganisme van sulke uitvoering moet vissers en ander belanghebbendes betrek. Alle prosesse moet werklik wees en moet net nie mooi klink nie.

Van belang is hoe ons die belange van vissers gemeenskappe met die van die volhoubaarheid van die ekosisteem balanseer.

id in die Net?

Lesse leer van ander lande

Na ons eie behoeftes, moet ons ook dan leer van ander lande. Hoe het hulle die uitdaging van tradisionele vissers behandel? Wat was hul foute en suksesse?

Dwars deur die wereld is daar 'n beweging tot die erkenning van tradisionele, klein-skaalse vissers regte. Baie lande het beskermende wette wat voorsiening maak vir die regte van vissers soos om vir hulle prioriteit en ekslusiewe toegang, en gebruik, te gee van die nabye kus mariene bronne. Die Verenigde Nasies (deur FAO - die internasionale liggaam verantwoordelik vir visserye), het rig lyne neer gelê vir alle nasies om hulle te help om die sektor te beskerm en te ontwikkel.

Hulle gee leiding hoe om `n `magtigings omstandigheid' vir die klein-skaal vissers' te ontwikkel. Die FAO maak die volgende voorstelle:

>'n Breër definisie van ambagsvisser sodat geen visserman of vroue wat in die sektor werk, uitegesluit word nie;
>Voorkeur toegang vir kleinskaalse vissers tot die na kus bronne
>Standvastigheid van hul reg tot die bronne
>Gemeenskaps-gebaseerde visbestuur en medebestuur,
>Wetlike raamwerke van plaaslike, provinsiale en nasionale regering moet die plaaslike behoeftes van vissers ondersteun

Wat beteken dit nou vir ons?

Visser gemeenskappe het nou die geleentheid om insette te lewer tot 'n nuwe beleid. Dis belangrik – en dit plaas 'n groot verantwoordelikhied op ons. Lede van Coastal Links moet seker maak dat alle vissers die geleentheid gebruik om die volgende punte bespreek:

>Wat is ons toekomsblik vir die na kus en kuslyn in verband met die regte van kleinskaalse vissers en visgemeenskappe?
>Watter beginsels moet die beleid ondersteun?
>Vir wie moet dit pas?
>Hoe moet regte in die toekoms toegeken word? Moet vissers regte kry as 'n individu of moet regte op 'n 'dorps basis' toegeken word aan almal wat deur 'n vissers register geidentifiseer word?
>As vissers in 'n area prioriteit kry, kan hulle dan 'n sone in hul waters kry vir hul ekslusieve gebruik, soos 'n TURF stelsel? Wat van die spesies wat nie altyd binne daardie sone bly nie? Watter stelsel kan ontwikkel word om die bestuur van die spesies te beheer?
>Hoe kan ons probleme wat die kwota stelsel gebring het bekamp?
>Moet vissers mandjie regte kry of regte op net een spesie per visser?
>Watter strukture is nodig op 'n plaaslike vlak om medebestuur te verseker?
>Hoe gaan die vissers deelneem in die bestuur en beskerming van die bronne?
>Hoe kan ons seker maak dat die beleid voorsiening maak vir die samesmelting van inheemse kennis van vissers met die 'wetenskaplike' kennis van navorsers?
>Hoe kan die vissers self hul bemarking behartig om seker te maak dat die waarde van die vangs terug kom na die gemeenskap en nie deur 'n 'middelman' of die uitvoerders opgevreet word nie?

Hierdie punte moet sterk gedebateer word in voorbereiding vir die Nasionale Summit op die 1-2 November in Port Elizabeth. Die tyd is nou!

Umnatha Wabalobi

Umgaqo-siseko omtsha emNatheni

Behla benyuka kunxweme loMzantsi- Afrika, abalobi bamandulo noluntu luxakekile luqulunqa umgaqo- siseko omtsha, wabalobi bentlanzi ezincinane. Le nquleqhu izisa imibuzo emininzi xana abalobi okokuqala ebomini babo, bethabatha inxahxeba ekuphuhliseni lomgaqo- siseko. Ukusukela ku 1994 sive lukhulu ngelungelo lethu lokuthabatha izigqibo nokuphuhlisa imithetho nemigaqo-siseko yelizwe lethu kodwa abambalwa bethu abazi ukuba mabaqale phi! Unjani umgaqo-siseko onje? Yintoni efuneka ibekho kulomgaqo-siseko? Yintoni umgaqo-siseko ofuna lukhulu kubalobi?

Yintoni umgaqo-siseko?

uMgaqo-siseko sisikhokelo nje esinika umkhomba ndlela apho sinokuya khona ukuze sifikelele kumalungelo ethu. Kufuneka ungqamane nomthetho ocacisa ukuphathwa kwezinto zaselwandle. Ngokupheleleyo ngokwequmrhu lentlanzi, umgaqo-siseko uxelela abemi belizwe lethu ukuba yintoni iimbono zikarhulumente ngokudibene nokunikezelwa kwamalungelo entlanzi nokusetyenziswa kwezinto zaselwandle zelizwe lethu, ingaba urhulumente nabathathi-nxaxheba baza kuziphatha njani kwaye bazikhuselele isizalwana esizayo bakwazi nemvlaphi yabantwana bethu bayigcine uMgaqo-siseko kufuneka unike iimbono, ingqalelo, iinjongo , nemvume ngokuchaza ngezinto zaselwandle . Kufuneka kucaciswe ukuba umgaqo-siseko ungakwazi ukuchaza nokucacisa ukuba yintoni equlethwe ngumgaqo-siseko. Kwaye umgaqo-siseko kufuneka ucacise ukuba, yeyiphi imiqathango efuneka ilandelwe ukuze usebenze, zeziphi indawo zoncedo ezidingekayo ukuze lomthetho usebenze. Ngaba phi abalobi abaphakathi kwesikhokelo salo mgaqo-siseko umtsha? Ingaba ngabalobi abakhoyo, abalobi abafundileyo kunye nabalobi abancinane ? Iqala phi iphele phi ingcaciso yabalobi basendulo abalobi abancinane?

Siqala phi ukuphuhlisa umgaqo-siseko wabalobi bamandulo abaloba kancinane?

Ukwenza umgaqo-siseko omtsha kufuneka siyazi imeko yabalobi sizazi neengxaki abazifumanayo kwaye sithathe ingqalelo. Kungoko ke uCoastal links noMasifundise bezama ukudibana noluntu becela ukuba iikomiti zasekuhlaleni zibhale phantsi iingxaki zazo neziphakamiso zomthetho omtsha. Iintlanganiso zasekuhlaleni ligalelo elihle. Kubalulekile ukuba abalobi bafumane ithuba lokuba ilizwi labo liviwe. Siyazi ukuba uninzi lwabalobi basendulo belungathathi nxaxheba ekwabiweni kwamalungelo okuloba exesha elide,kwaye ishishini lentlanzi belingekho mgangathweni. Ngenxa yoko kubalulekile ukuba elicandelo liphinde lihlaziywe ngendlela elinganayo. Inguquko iphambili kuluhlu lwesiqalelo kunye nokulingana. Siyazi ukuba umgaqo –siseko kufuneka uzise ukutya ,ukhuseleko kwaye ususe ubuhlwempu kwaye zombini ezi kufuneka zikhanye. Kuthetha ukuba kufuneka siqiniseke ukuba umgaqo-siseko uthatha indlela yokuphuhlisa, kwaye kuthetha ukuba nantoni eyenziwayo yomgaqo-siseko kufuneka iphuhlise unxweme noluntu lwabalobi kwaye ilomeleze kodwa abalobi nabanye abathathi –nxaxheba kufuneka bagqibe ukuba iinjingo ziza kufikelela phi? Zeziphi iindlela ekufuneka zimiliselwe ukuqinisekisa ukuba ayingawo amagama amahle asephepheni kodwa kufuneka kuthathwe ingqalelo? Ukusetyenziswa kwezinto zaselwandle ngokupheleleyo kungqamane noku kuhambelane ne-

siqinisekiso. Silinganisa njani iimfuno ezahlukeneyo zamalwandle ethu, uluntu lwabalobi, iintlanzi ngokwayo nengingqi ngokwayo?

Ukufunda izifundo Kwamanye amazwe

Ekubeni siye sajonga ezethu iimfuno kufuneka senze uphando ukuze sifunde kwamanye amazwe. Benze njani bona? Yintoni ebilungile kwaye yintoni ebingalunganga? Kulo lonke ilizwe kukho intshukumo ekwazeni amalungelo abalobi asendulo, nabalobi abancinane. Kumazwe amaninzi kukho imithetho ekhuselayo enika amalungelo kubalobi. Umzekelo, abalobi abachubekileyo , okanye abalobi abancinane bafumana ukuhoywa kwaye nemvume yokusetyenziswa kwezinto zaselwandle ezikufuphi nonxweme. Umbutho wamazwe amanyaneyo unelungu elibizwa ngokuba yiFAO eli liqumrhu lelizwe elinoxanduva lwabalobi, luye lwabhala iindlela zokunceda nokukhusela nokuphuhlisa eli candela labalobi. Banika umkhomba-ndlela wqokuphuhlisa ingingqi yabalobi abancinane.

I FAO yenze ezi ziphakamiso zilandelayo!!

1. Ingcaciso ebanzi yabalobi abancinane ibalulekile khon,ukuze nomnye umlobi okanye owasetyhini osebenza kweli candela angabi nokubekwa –calanye.
2. Imvume kubalobi abancinane yezinto eziselunxwemeni nangaselunxwemeni
3. Ukhuseleko lwamalungelo abo ngakwezi zinto zaselwandle .
4. Abahlali abasekelezwe kulobo, lwentlanzi nabasondele kwelishishini.
5. Isikhokelo somthetho wasekuhlaleni, amaphondo norhulumente welizwe kufuneka bazixhase iimfuno zasekuhlaleni zabalobi.

Kuthetha ntoni ngoku?

Abalobi basekuhlaleni banenxaxheba yokunika uluvo nezimvo ngokuphathelele kulo mgaqo-siseko omtsha. Ithuba eli libalulekile oku kunika uxanduva olukhulu emagxeni ethu. Ngoku kufuneka thina singamalungu nabaphathi baka Coastal links siqinisekise ukuba bonke abalobi bayalisebenzisa eli thuba. Kufuneka sihlangane sithethe ngale miba ilandelayo.

>Yintoni imbono ngokuphathelele kufutshane nonxweme kunye nangaselunxwemeni nokumalunga namalungelo abalobi abancinane nabahlali babalobi?
>Leliphi iqalo ekufuneka lixhaswe ngumgaqo-siseko?
>Kufuneka ilungele bani?
>Amalungelo kufuneka anikezelwe njani kwixesha elizayo? Kufuneka inkqubo iwazi amalungelo edolophi enentlanzi ukuze iyinike idolophi amalungelo emva koko abalobi bachazwa yiregista? Okanye bafumane amalungelo ngokuzimela?
>Xa abalobi befumana ukubekwa phezulu kwingingqi yabo, bangakwaziukuyifumana indawo leyo bayisebenzise ngokupheleleyo, nje ngenkqubo ye TURF? Kufuneka kwenziwe ntoni ngohlobo lwezinto ezingekho phakathi kulengingqi yolwandle? Yeyiphi inkqubo engaphuhliswa ukukwazi ukugcina uhlobo oluthile lwezinto?
>Singakwazi njani ukusuka kwingxaki zale nkqubo yeKwota?
>Ingaba lebhaskiti yabalobi ifuna amalungelo okanye amalungelo ohlobo olunye lwezinto ngomlobi ngamnye?
>Yeyiphi inkquboefuneka ekuhlaleni ukukwazi ukukhusela iqumrhu elidibeneyo?
>Abalobi baza kuthatha njani inxaxcheba ekuqhubeni nasekukhuseleni ezi zinto?
>Singaqinisekisa njani ukuba umgaqosiseko ubonelela ukudibana kolwazi lwabalobi nolwazi lwalamaxesha enzululwazi?
>Abalobi bangakwazi njani ukujonga ishishini elincinane ngokwabo ukuzama ukuqinisekisa ukuba ixabiso lokulobalibuyela kuluntu alurhwaphilizwa ngumntu nje okanye uluntu lwamanye amzwe.

Ezi zimbono nemiqathango ekufuneka ixoxwe ngokubanzi ekulungiseleleni ingqungquthela kazwe lonke eyobe ibanjelwe eMpuma koloni eBhayi ngomhla we 1-2 kuNovemba 2007. Ithuba lingoku!!

Redaksie

deur Naseegh Jaffer
direkteur van Masifundise

Vroeër die jaar, na ons suskesvole Gelykheidshof bevel, het ons gepraat van hoe MKB die deur oop gemaak het vir bespreking oor ’n nuwe beleid vir kleinskaalse tradiesionele vissers. Ons het gepraat van hoe die uitvoering van die tussentydse verligtings paket konstruktiewe lesse moet neerlê vir die voorbereiding van ’n nuwe beleid. Ons het gepraat van hoe ons die deur van bespreking by MKB moet oop hou. Ons het begin hoop... En ons het begin met nuwe werk...

Nou, in Oktober, kan ons verslag gee dat ons nuwe werk, en ons hoop, begin vrugte lewer. Die Taakspan het talle vergaderinsg met die bestuur en navorsers van MKB gehou. Die `tussentydse verligting’ is versterk en hernu, na ’n gesamentlike en breedvoerige evaluasie wat vissers self ingesluit het. In elk van die vier kus provinsies is vissergemeenskappe besig om besprekings te hou van wat in ’n nuwe beleid ingesluit moet word. Selfs die toekomsblik en volhoubare gebruik van mariene bronne word deurslaggewend onder die vergrootglas geplaas. En dit alles in die konteks van voedsel sekuritiet, gemeenskaps ontwikkeling en standvastigheid van die regte van vissers gemeenskappe.

Vir die eerste keer is vissers self direk betrek by die ontwikkeling van ’n beleids stelsel wat hulle aanraak. Vir die eerste keer kom vissers op gemeenskapsvlak bymekaar om oor hul behoeftes, hul menseregte en menswaardigheid, hul toekoms en hul kinders se erfenis te begin praat. Vissermanne en vroue, vis skoonmakers, treknet vissers, gemeenskaps groepe en selfs wetenskaplikes is betrokke. Volhoubare lewensbestaan word baie van gepraat. Ons is vol vertroue dat hierdie prosesse na wets verbetering sal lei.

Terselfde tyd het MKB vertoon dat hulle bereid is om met voorheen agtergeblewe gemeenskape saam te werk. Ons gee hulle erkenning vir die nuwe en verfrissende toenadering.

Maar dis nog vroeg en baie institusionele veranderings moet nog aangebring word om dit rêrig te kan bevestig.

Hierdie is inderdaad goeie nuus vir arm vissers dwarsdeur die land. En nog meer, lei bogenoemde grondvlaks prosesse na ‘n nasionale twee daagse vissers spitskonferensie op 1 en 2 November in Port Elizabeth. Hier verwag ons dat vissers en vissers gemeenskappe van die Weskaap, Noordkaap, Ooskaap en KwaZulu Natal hul belange en behoeftes duidelik aan die Minister en MKB sal stel. Provinsiale en plaaslike regerings sal ook daar wees. Hier moet die grondslag gelê word vir demokratiese deelname en `n mede bestuur stelsel vir kus en vissers gemeenskappe.

Hierdie gepratery moet nou met haas omskep word in ’n nuwe stelsel vir vissers gemeenskappe. Ons is angstig. Ons wag al lank. En ons bly vol hoop.

Maar daar is nog baie werk.

Kom span saam!